

KONFERENCJA NAUKOWA

OSIEDLA I KOLONIE ROBOTNICZE KULTUROWE ŚLADY I SZYFRY

ŁÓDŹ, 28 - 30 MAJA 2014

Instytut Kultury i Nauki o Edukacji
Instytut Historii Uniwersytetu Łódzkiego
Instytut Historii Uniwersytetu Jagiellońskiego

www.icne.lodz.pl

PROGRAM

•
28 maja (środa)
Muzeum Kinematografii, pl. Zwycięstwa 1

12.00

otwarcie biura konferencyjnego (czynne do końca dnia)

13.00

zbiórka w Muzeum Kinematografii i wspólne wyjście na obiad

13.00 - 14.30

OBIAD

restauracja „U Szwajcara”

(ul. Tymienieckiego 22/24)

15.00

ROZPOCZĘCIE KONFERENCJI

POKAZY FILMÓW I SPOTKANIE Z TWÓRCAMI

prowadzenie: **dr hab. prof. UL Tomasz Ferenc**

(Katedra Socjologii Sztuki, Instytut Socjologii, Uniwersytet Łódzki)

15.15 - 17.15

Moja ulica

(2008, reżyseria Marcin Latallo)

17.15 - 17.30

PRZERWA KAWOWA

17.30 - 18.30

Księża Młyn

(2013, scenariusz i animacja Justyna Apolinarzak, Marta Ostajewska)

ŁÓDŹ, 28 - 30 MAJA 2014

PROGRAM

29 maja (czwartek)

Muzeum Kinematografii, pl. Zwycięstwa 1

9.00 - 9.20

dr hab. prof. Uł. Tomasz Ferenc

(Katedra Socjologii Szuki, Instytut Socjologii, Uniwersytet Łódzki)

Praca, robotnicy, fotografia – utrwalanie stereotypów i walka o emancypację

9.20 - 9.40

Doc. PhDr. Miroslav Válka, Ph.D.

(Ústav Evropské Etnologie, Filozofická Fakulta, Masarykova Univerzita, Brno)

Dělnická kultura a její výzkum v České republice

9.40 - 10.00

doc. dr Oleksandra Matyukhina

(Katedra Filozofii, Narodowy Uniwersytet Lotniczy, Kijów)

Specyfika kształtowania się osiedli robotniczych na Ukrainie (w latach 60.–80. XX wieku)

10.00 - 10.10

PhDr. Martin Jemelka, Ph.D.

(Imre Kertész Kolleg Jena, Friedrich Schiller Universität, Jena)

Tradycje i aktualny stan badań nad koloniami robotniczymi i mieszkalnictwem robotniczym na ziemiach czeskich (1950–2013)

10.10 - 10.30

DYSKUSJA

10.30 - 11.00

PRZERWA KAWOWA

sekcja A

11.00 - 11.20

dr Monika Wąsik

(Instytut Kultury Współczesnej, Uniwersytet Łódzki)

Proletariackie pałace Czerwonego Wiednia. Karl-Marx-Hof i marzenie o nowej epoce

11.20 - 11.40

mgr Albert Miściorak

(Instytut Kulturoznawstwa, Uniwersytet Wrocławski)

Pomiędzy miastem a wsią. Krajobraz osiedli robotniczych (przykład Wrocławia i Berlina)

sekcja B

11.00 - 11.20

dr hab. prof. Uł. Grażyna Ewa Karpińska

(Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej, Uniwersytet Łódzki)

Zdobne fasady, smętne palimpsesty. Nie tylko o wyglądzie łódzkich osiedli robotniczych

11.20 - 11.40

dr Barbara Firla

(Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach)

Osiedle jako miejsce w ikonografii i projektach górnośląskich miast

PROGRAM

29 maja (czwartek)

Muzeum Kinematografii, pl. Zwycięstwa 1

sekcja A

11.40 - 11.50

dr inż. Janusz Gubański,
dr inż. arch. Renata Gubańska
(Instytut Architektury Krajobrazu,
Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu)

**Kolonie robotnicze jako element tożsamości
kulturowej miast**

11.50 - 12.00

PhDr. Juraj Buzalka, Ph.D.
(Faculty of Social and Economic Sciences, Comenius
University in Bratislava)

**Workers as Post-peasants: Life in the Steel City of
Košice between Urban and Rural**

12.00 - 12.20

PhDr. Ivan Murin, Ph.D.
(Katedra Životného Prostredia,
Univerzita Mateja Bela, Banská Bystrica)

**Akultúrácia sklárskej kolónie v Utekáči
(Stredné Slovensko)**

12.20 - 12.40

mgr inż. arch. Edyta Damszel-Turek,
dr Marta Jaskulska
(Biuro Rozwoju Gdańska, Gdańsk)

**Kolonia Abegga w Gdańsku – perspektywa
architektki i socjolożki**

12.40 - 13.00

DYSKUSJA

sekcja B

11.40 - 12.00

mgr Patrycja Lukasek
(Instytut Socjologii, Uniwersytet Śląski w Katowicach)

**Ciągłość i zmiana: dziedzictwo kulturowe
górnosląskiego osiedla robotniczego –
Nikiszowca**

12.00 - 12.20

Doc. PhDr. Blanka Soukupová, CSc.
(Fakulta Humanitních Studií, Univerzita Karlova, Praha)

**Praga – robotnicze miasto pod przymusem.
Nowy pejzaż miasta w okresie powojennym**

12.20 - 12.40

dr hab. prof. UL Andrzej Paweł Wejland
(Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej, Uniwersytet Łódzki)

**Szlezynę. Przyczynek do antropologii
(nie)obecności**

12.40 - 13.00

DYSKUSJA

13.00 - 14.30

OBIAD
restauracja „U Szwajcara”
(ul. Tymienieckiego 22/24)

14.30 - 15.30

SPACER PO KSIĘZYM MŁYNIE
przewodnik: **dr Ewa Ciszewska**
(Instytut Kultury Współczesnej, Uniwersytet Łódzki)

15.30 - 15.45

PRZERWA KAWOWA

PROGRAM

29 maja (czwartek)

Muzeum Kinematografii, pl. Zwycięstwa 1

sekcja A

15.45 - 16.05

dr Renata Hołda

(Instytut Studiów Międzykulturowych, Uniwersytet Jagielloński)

Modrzejówka – osiedle robotnicze w centrum
Krakowa

16.05 - 16.15

Daniel Siemiński

(Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Warszawa)

Żyrardów – XIX-wieczna osada fabryczna

16.15 - 16.35

mgr Daria Rutkowska

(Katedra Historii Sztuki, Uniwersytet Łódzki)

Zakłady stworzyły to miasto – osiedla dla
pracowników w Stąporkowie (lata 50.–80. XX w.)

16.35 - 16.55

dr Katarzyna Orszulak-Dudkowska

(Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej, Uniwersytet Łódzki)

Mieszkanie na Księzym Młynie.
Przeszłość w teraźniejszości

16.55 - 17.15

PhDr. Jana Pospíšilová, Ph.D.,
Mgr. Klára Brožovičová, Ph.D.(Etnologický Institut Akademie věd České Republiky, v.v.i.,
Ústav Evropské Etnologie, Filozofická Fakulta,
Masarykova Univerzita, Brno)Dělnický dům a proměny sociálně vyloučené
oblasti. Případová studie lokality Brno-Cejl

17.15 - 17.25

mgr Daniel Kunecki, mgr Małgorzata Kunecka
(Stowarzyszenie „Pracownia Etnograficzna” im. Witolda
Dynowskiego, Warszawa)Powrót do egalitaryzmu – współczesna kreacja
osiedla domków fińskich na warszawskim
Jazdowie

17.25 - 18.00

DYSKUSJA

sekcja B

15.45 - 16.05

dr hab. prof. UO Janina Hajduk-Nijakowska
(Instytut Polonistyki i Kulturoznawstwa, Uniwersytet Opolski)Huta zapamiętana. Narracje wspomnieniowe
o dziejach osad hutniczych na Opolszczyźnie

16.05 - 16.25

dr Aleksandra Krupa-Ławrynowicz

(Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej, Uniwersytet Łódzki)

Osiedle biskupie na Karolewie.
Biografia ukrytego miejsca

16.25 - 16.45

dr Dorota Światała-Trybek

(Instytut Polonistyki i Kulturoznawstwa, Uniwersytet Opolski)

Pamięć o tragicznych wydarzeniach w osiedlach
górnich

16.45 - 17.05

dr Monika Kucner

(Katedra Literatury i Kultury Niemiec, Austrii i Szwajcarii,
Uniwersytet Łódzki)Kolonie i osiedla robotnicze we wspomnieniach
Niemców łódzkich

17.05 - 17.25

dr hab. prof. UŁ Krystyna Radziszewska

(Katedra Literatury i Kultury Niemiec, Austrii i Szwajcarii,
Uniwersytet Łódzki)Chronotopy łódzkich osiedli robotniczych w
literaturze polskiej, niemieckiej oraz żydowskiej

17.25 - 18.00

DYSKUSJA

19.00

BANKIET
Klub*97

(ul. Piotrkowska 97)

ŁÓDŹ, 28 - 30 MAJA 2014

PROGRAM

30 maja (piątek)

Cafe Retro, Muzeum Historii Miasta Łodzi, ul. Ogrodowa 15

10.00

ROZPOCZĘCIE

10.10 - 10.30

dr hab. prof. UŁ Andrzej Majer

(Katedra Socjologii Wsi i Miasta, Instytut Socjologii, Uniwersytet Łódzki)

Skazani na sentymentalizm? Przykład Księżego Młyna w Łodzi

10.30 - 10.50

dr Mateusz Szubert

(Katedra Kulturoznawstwa i Folklorystyki, Uniwersytet Opolski)

Śląsk Cieszyński – symboliczne ślady przemysłowego dziedzictwa

10.50 - 11.10

Mgr. Juraj Jáňto, Ph.D.

(Katedra Etnologii a Muzeologii, Univerzita Komenského v Bratislave)

Od robotnických kolónii k mestským sídliskám

11.10 - 11.30

dr Barbara Pabian

(Samodzielny Zakład Turystyki, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach)

Gęstość semantyczna miasta. Robotnicza dzielnica Raków Częstochowa w relacji do miasta świętego

11.30 - 11.50

Mgr. Laco Toušek, Ph.D., Mgr. Petra Lupták-Burzová, Ph.D., Mgr. Ilona Dvořáková

(Department of Anthropology, University of West Bohemia, Plzeň)

Zlikwidowana kolonia robotnicza w Pilźnie: przestrzeń, miejsce i tożsamość mieszkańców

11.50 - 12.10

DYSKUSJA

12.10 - 12.40

PRZERWA Z MNILUNCHEM

PROGRAM

30 maja (piątek)

Cafe Retro, Muzeum Historii Miasta Łodzi, ul. Ogrodowa 15

12.40 - 12.50

dr Grzegorz Odoj

(Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej, Uniwersytet Śląski)

Kulturowe i społeczne uwarunkowania rewitalizacji górnośląskich osad robotniczych

12.50 - 13.00

mgr inż. arch. Grzegorz Lechman, mgr inż. arch. Grzegorz Sulikowski

(Urząd Miejski w Gdańsku, Wydział Architektury, Urbanistyki i Ochrony Zabytków, Gdańsk)

Rewitalizacja gdańskiej Letnicy – studium przypadku

13.00 - 13.10

mgr Christine Maria Przybyła

(Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej, Uniwersytet Jagielloński)

Bytomscy „zbieracze i praktycy niemocy”. O świetności i upadku dzielnicy Bobrek

13.10 - 13.30

DYSKUSJA

13.30

ZAKOŃCZENIE KONFERENCJI

6